

SOKOLJSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ◆ Godišnja pretplata 50 din ◆ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◆ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◆ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ◆ Oglasi po ceniku ◆ Rukopisi se ne vraćaju ◆

Beograd, 28 maj 1938
God. IX ◆ Broj 21

Pod lozinkom „Sokolstvom jedinstvu“

Sokoli župe Sarajeva prirediće ove godine veliki „Sokolski zbor Oslobođenja i Ujedinjenja“

u proslavu 20-godišnjice nacionalne i državne slobode

Na poslednjoj sednici Sokolske župe Sarajeva usvojen je predlog župskog stručnog odbora, da se ove godine župski slet, s obzirom na veliki nacionali jubilej, održi u širem obimu i da mu se da veći i opštenarodni značaj. U vezi s tim župski slet zakazan za 5. juna odgadja se, a 18. septembra održaće se „Sokolski zbor Ujedinjenja i Oslobođenja“ pod lozinkom „Sokolstvom jedinstvu“.

Ovim Sokolskim zborom Sokoli sarajevske župe proslaviće na najsvećeniji način 20-godišnjicu Oslobođenja i Ujedinjenja. Za ovaj zbor biće izvršene pripreme najširih razmera s ciljem da u njemu učestvuje što veći broj pripadnika svih sokolskih jedinica ove župe. Toga dana pre podne održaće se velika manifestaciona povorka kroz grad sa velikim zborovanjem,

a posle podne biće prireden javni čas u potpuno drugom obliku nego što je do sada bio održavan. Čas će biti ispunjen najvećim delom manifestativnim ideošklim scenama i izraziće sokolsko nacionalno i patriotsko oduševljenje u vezi sa 20-godišnjicom nacionalne slobode.

Tom prilikom biće organizovana i velika sokolska štafeta.

U vezi sa „Sokolskim zborom Ujedinjenja i Oslobođenja“ biće proslavljeni i druga godišnjica sokolske Petrove petoletke, pa će tom prilikom biti objavljeni svi postignuti rezultati na ostvarenju zaveta sokolske Petrove petoletke u župi. Na ovaj način Sokolska župa Sarajevo hoće da svoje patriotsko oduševljenje, povodom velikog nacionalnog i državnog jubileja, manifestuje i pozitivnim delima.

Izložba jugoslovenskog Sokolstva na sletu u Pragu

U okviru X. jubilarnog svesokolskog sleta u Pragu, prirediće se, kao što smo već opširno pisali, i velika izložba češkoslovačkog Sokolstva, na kojoj će uzeti učešće i ostalo slovensko pa tako i naše jugoslovensko Sokolstvo.

Pripreme za ovu izložbu našega Sokolstva na sletu u Pragu vrše se u velike i ovih dana će već glavni deo izložbenog materijala biti otpremljen u Prag.

Uglavnom izložba Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije na sletu u Pragu prikazće sledeće: sokolsko selo, sokolsku štampu, sokolsku prosvetu, sokolsku telovežbu, razvoj jugoslovenskog Sokolstva od osnivanja do danas (u reći i slici), trofeje jugoslovenskog Sokolstva, sokolsku Petrovu petoletku, veze i uzajamni rad jugoslovenskog i češkoslovačkog (dokumenti bratstva), odnos jugoslovenskog Sokolstva i Saveza slovenskog Sokolstva (dokumenti slovenske solidarnosti). Pored toga biće izloženi i predmeti etnografskog značaja, t.j. narodne nošnje iz pojedinih naših krajeva, a u propagandno-turističkom pogledu biće u nizu velikih fotografija i slika prikazane lepote pojedinih krajeva naše zemlje.

Za ovu izložbu, za koju je Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije dodeljen naročito lepi i veliki prostor te na veoma vidnom mestu, biće podignut naročiti paviljon, za koji je izradio projektant dr. ing. Kosta Petrović u

Poseta đakovačkog biskupa g. dra Antuna Akšamovića Sokolskom društvu Petrovaradin

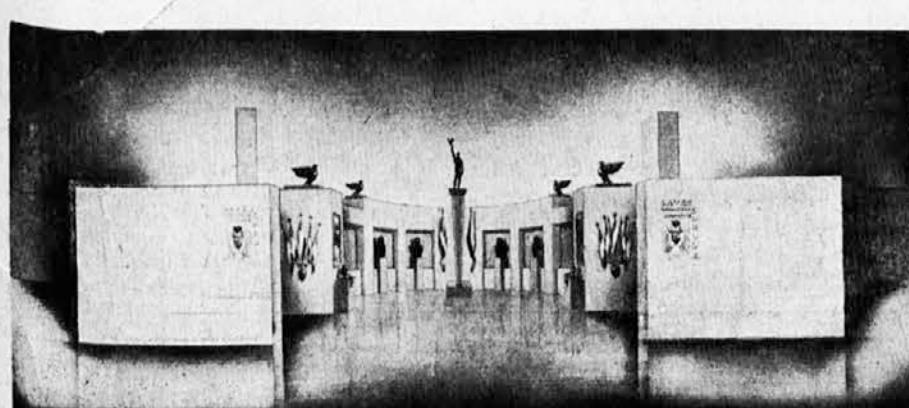
Dne 23. o. m. u sedam sati naveče, đakovački biskup preuzvišeni g. dr. Antun Akšamović, koji je tog popodneva bio stigao u Novi Sad, učinio je posetu i Sokolskom društvu Petrovaradin. U čast Nj. Pr. biskupa g. dra Akšamovića Sokolsko društvo Petrovaradin priredilo je u svome domu veoma lepu svečanost.

Kad je preuzvišeni biskup g. dr. Akšamović stupio u dvoranu Sokolskog doma, tu su već bili okupljeni: pomoćnik komandanta armije general g. Pleśničar, predsednik Novosadske opštine g. dr. Branko Ilić sa potpredsednikom g. dr. Petrovićem, načelnici Banske uprave gg. Došen i Gašparinac, starešina Sok. župe Novi Sad brat dr. Ignjat Pavlas, veliki broj Sokola i građana.

Preuzvišenog biskupa g. dra Akšamovića u ime Sokolskog društva Petrovaradin pozdravio je starešina društva brat Vlada Visošević srdičnom dobrodošlicom. Zatim su sokolska deca otpevala nekoliko pesama a i za toga izvedeno je nekoliko muzičkih tačaka.

Na kraju ove lepe prigodne svečanosti preuzvišeni biskup g. dr. Akšamović zahvalio se lepim govorom Sokolskom društvu, predstavnicima vlasti i građanstvu na srdičnom dočeku.

saradnji s braćom: arh. Vasom Stefanovićem, arh. Franjom Denegri i akademskim slikarom Savom Rajkovićem.

Izgled izložbenog paviljona Saveza SKJ koji će biti podignut u Pragu

Čestitka jugoslovenskog Sokolstva predsedniku dru Eduardu Benešu o njegovu rođendanu

U subotu dne 28. o. m. predsednik bratske Češkoslovačke Republike i naš sokolski brat, dr. Eduard Beneš, proslavio je svoj 55. rođendan.

Gledajući sa čvrstom verom u budućnost bratskog češkoslovačkog naroda, čijom sudbinom mudro upravlja veliki njegov sin i dostojni naslednik Predsednika Oslobođitelja Masarika, jugoslovensko Sokolstvo, koje će i na ovogodišnjem X. jubilarnom svesokolskom sletu u Pragu svojim dostojnim učešćem ponovno zasvedčiti nerazdvojnu vezu koja ga veže sa češkoslovačkom braćom, pridružilo je i svoje čestitke o

rođendanu velikog Sokola i Prezidenta, brata dra Eduarda Beneša, sledećim pozdravnim telegramom:

Prezident dr. Eduard Beneš
Praha

Sokolstvo Jugoslavije radosno pozdravlja mudrog upravljača bratske savezničke Republike i čestita današnju svečanost svome bratu Sokolu uz najlepše želje za dug život i za sreću o-tadžbine.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije

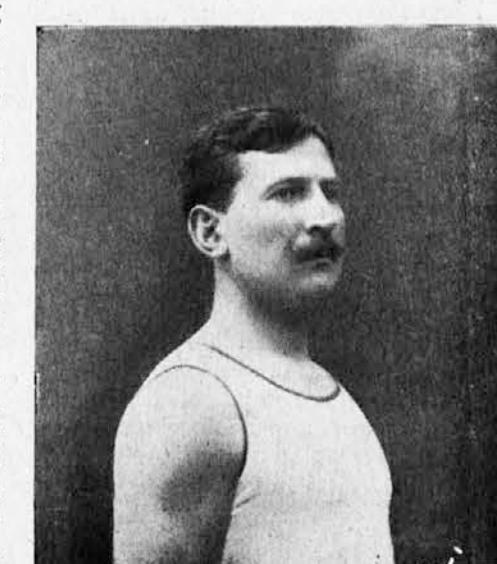
Brat Dragutin Šulce

Prigodom 45-godišnjice njegovog sokolovanja

Nedavno je navršio 45-godišnjicu svog sokolovanja brat Dragutin Šulce, svakako danas jedan od retkih naših sokolskih veteranima, koji se naročito istakao svojim plodonosnim radom na sokolskom polju, a posebice na sokolskoj telovežbi.

Ovaj jubilej prošao je u našoj sokolskoj javnosti skoro neopaženo, tiho i skromno, onako kako je i sam naš jubilar vazda u svome životu i sokolskom radu bio tih i nadasve skroman.

Gоворити о sokolskom radu brata Šulcea, зnačilo bi исписати и преврнути много поглавља историје нашег предратног Sokolstva. A то је задатак ових неколико скромних редака, који излазе само по кроничарској дужности. Jedno само можемо овде неоспориво констатовати, да је у историји развоја Sokolstva na slovenskom језику брат Dragutin Šulce играо једну од најприметнијих улога. Brat Šulce је одрастao i bio вaspitan u predratnom hrvatskom Sokolstvu, upotpunivši своје sokolsko znanje i стручну спрему u kolevci Sokolstva, u Pragu. Sve svoje sposobnosti као одличан so-

Brat Dragutin Šulce u mlađim godinama

kolski вaspitač i radnik on je дочне уложио i u ratku u jugoslovenskom Sokolstvu, којему је, унatoč многимperi-

Jugoslovenstvo danas i sutra

I.

Lik i ideja jugoslovenstva počeli su vrlo rano da se formiraju i u toku mnogih istorijskih zbivanja da primaju sve određenije oblike. Najpre po onom dubljem, intuitivnom: iz osećanja krvi, u zajedničkim naravima, po srodnosti duhovnoj i bliskosti osećajnoj. A zatim, ta istovetnost unutarnjeg života prelazila je u domene i ostalih društveno-političkih odnosa, težeći stalno za jednim zajedničkim poretkom. Na to je nagonila ona sudska povezanost svih narodnih delova u dobru i zlu; a na to su silile i mnogobrojne vanjske opasnosti, što su se, kao iz nekog mutnog okeana, bez prestanka dizale i povijale nad našim glavama, krstarile preko celog nacionalnog tla i po muci našoj ostavljale u istoriji trag velikih epopeja. Iz bezbrojnih sudara sa njima ukazivala se sve više potreba narodne kompaktnosti i uporedo sa tim sazrevala misao: **da se u našoj zajedničkoj jugoslovenskoj sudsini utepe svi naši nemiri, sve težnje, sva stremljenja.**

Tako se razvila misao jugoslovenska. Razvila se silovito, žestoko, iz onih elemenata jedinstva, što su vazda isti i neprolazni, a to su **jedna krv i sudsina**. Iz toga dvoga ona crpi svoju ogromnu moralnu snagu, svoje kapitale za budućnost, pa prema tome nije neka knjiška tvorevina, nego duboka životna istina. A po zbiru svega velikog i rasnog, što u sebi olicava, ona je i najbolji izražaj onih vekovnih sila, što u nama latentno bitiš. Zapravo, samo njihova sankcija, njihova izgovorenja reč. Sve to čini, da ona ne podleže nikakvim menama, kako god se ocravale u našem narodnom životu juče, danas ili sutra. Iz te misli, naprotiv, vitalno progovara **duh naše zemlje**, koji nije tesan nego širok i dubok, a preko njega i jugoslovenstvo postaje sinonim široke izgradnje, a ne razgradivanja narodne celine.

Ako danas u svemu nije tako, sudeći po oscilacijama kroz koje jugoslovenstvo prolazi, tome ideja nije uzrok. **Oscilacija ne može biti u ideji, nego u shvatanju ljudi, u onom kako je primaju**. Nisu uvek vidici čisti, pogodni, da se ona u potpunosti sagleda. Taj slučaj je i danas, kada iz velikih napona, velikih poleta nastupile su malakslosti i osetna duhovna srožavanja. U tom stanju, iz ovih ojadenih nizina naših, ne vide se pravi horizonti, pa je i jugoslovenstvo kao ideja svučeno sa svog piedestala. Ali po jednom svetlom tragu ono će se opet raspozнати, uspraviti: **po tragu i delu onih, što stvorile ovu zemlju, po Jugoslaviji**. Jer, izvan sumnje, bez jugoslovenstva nema Jugoslaviju.

U toj nerazlučnoj vezi jugoslovenstvo stoji sa tlom, sa ovom zemljom, koju ta ideja blagoslovom svojim natapa. I nemaju stoga pravo oni zloslutni prooci naši, koji kažu, da je ta ideja u dekađanski, u sumraku. U degeneraciju, u sumrak došli su samo ljudi i pokoljenja sa čijih usta, iz čijih srca ona se interpretira. A to je nešto drugo i nije od bitne važnosti. To može samo da uspori njen rast, u sterilne dane i noći, ali će sokovi iznova da poteku kada se prilike pročiste i stalože. Tada će i jugoslovenstvo istrgnuti se iz kruge malih ljudi i vremena i zadobiti opet svoj istinski kult i sjaj.

II.

A da do toga dođe, potrebna su drukčija i dublja afirmisanja njegova; potrebno je, da se to jugoslovenstvo očisti od svih onih sumnja i malodušja, što se danas na njega nabacuju. Njegov istorijski hod, istina, one ničim ne mogu zaustaviti, ali mu neosporno škode sa jedne druge strane: **po težnjama i tumačenjima, koja mu sa nepravom daju i po onim nejugoslovenskim držanjima, što se u njegovo ime čine**.

Usled toga i tim putem njegov bogati unutrašnji sadržaj svodi se na čistu formalistiku. Zatvara se u sve manje krugove, u nameštene forme i u neke labave okvire, koje svako po svom maniru steže ili proširuje. A zaboravlja se, da jugoslovenstvo nije u tome; **da nije kult forme, nego kult duha**. Iza tih okvira, jugoslovenskih samo po vanjsnosti, proviruju on-

da sve moguće interpretacije, od punog nacionalnog unitarizma do prostog državnog federalizma. Čitava jedna skala napravila se već u tom interpretiranju, koja muti svaku čistu orijentaciju i samo neobično pogoduje, da se iza jugoslovenstva kriju i neiskrene, izveštacene radnje. A i tamo, gde se ono istinski želi, često puta preovladaju neka realistična shvatanja, koja u stvari znače samo tapkanje po mestu i površini, uz jedan nemoguć kompromis sa nizom izvanjih, periodičnih okolnosti. Najmanje kod toga ide se i zahvata onamo, gde ključaju pravi idejni impuls. A to sve skupa čini: **da ideja jugoslovenska postaje i bez dubljih motiva i bez pravih životnih zračenja**.

Ona više danas **nije živa kao nekad nije sočna, sadržajna, nije jedna i nedeljiva**. Pre, dok se javljala samo u fikciji i viziji, bila nam je mnogo jasnija, bliža, prijemljivija, nego danas, kada je postala stvarnost. Mi smo je onda **raspoznavali vrelom krvi našom i dobrim rasnim instinktom**, što se pokazalo svakako pouzdanje od sadanjeg udešenog dogmatiziranja. Znalo se tada, šta se hoće, osećalo se to intuitivno, nosilo u podsvesti. I kada se prelistavaju dokumenta iz onog doba, vidi se, da smo sa idejne strane bili tada mnogo bliže istini, bliže **ostvarenju ideje**, nego smo danas, kada se naši pogledi u tome diametralno razilaze i teže otvorenoj desintegraciji.

Jedno, na primer, onda se nije dalo ni zamisliti: **da bi se ta ideja mogla odvojiti od celokupnosti i zapasti u neke teške transove triju individualiteta**. Ili **da bi se spustila na nivo prostog pojma geografskog, preciziranog i usredređenog samo na jedinstvo teritorije, koja se nastava**. Ili, napokon, **da sva bogata niansiranja njena podvedu se pod tumačenja samo u smislu zakonskih propisa, slova zakona, u paragrafskoj terminologiji**. A baš na tim shvatanjima danas u velikoj se meri žele da udare granice i postave dometi jugoslovenskoj ideji.

Ovo skretanje sa idejnih osnova i razmaci između pojedinih gledišta dokazuju najjasnije, da i ona bolna disonansa, koja razdire naš narodni život, razjedinjuje ga, **da i ona ne potiče od same ideje, od nefikasnosti njene, nego od ljudi, što su je izneverili**. I da ideja nije kriva zato. A lek tome zlu neće se naći ni u čemu spoljašnjem, pa ni u nekim unapred utvrđenim državnim uredajima, sve dok ne dove do ponovnog povratka na ideju, koja baš kroz te uredaje treba najbolje da se izradi. I sve dotele, dok se ta ideja ne bude istinski iživljavala, a ne samo podržavala.

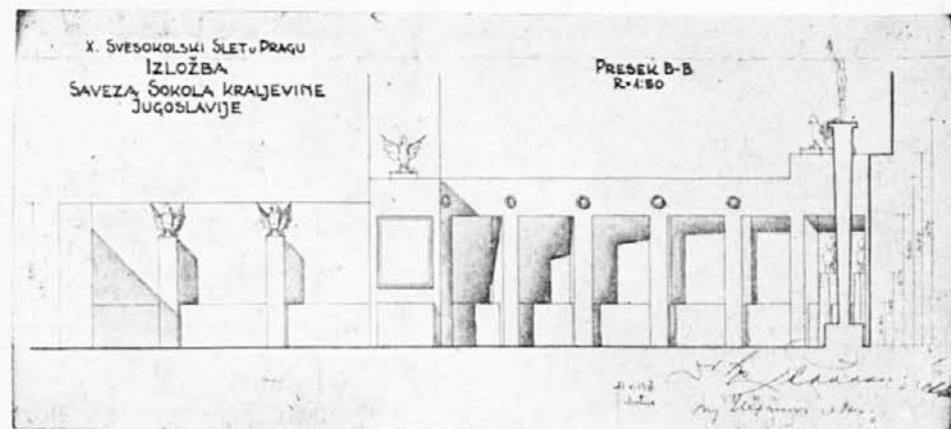
Na koncu, sve će se ovo i kod nas morati uvideti. Sto pre, to bolje. A tada, na mesto jednostranog kulta oblika i državne forme nastupiće mnogo važniji kult nacije, po duhu i ideji. I tada duhovno ujedinjeni narod naš uživljavaće se sam od sebe u one forme svog životnog razvoja, pa i državnog, koje mu budu najpodesnije. A te forme, svakako, moći će biti samo one, što će najbolje utvrditi, zapečatiti njegovo potpuno jedinstvo i ujemčiti njegovu slobođu.

Na tome, eto, treba raditi i u tom cilju ustremiti sva naša nastojanja; da se najpre između nas podvojenih i razbijenih ostvaruju potrebna amalgamisanja, a na jedino mogućoj bazi, koja glasi: **nazad jugoslovenstvu!** I preko njega, zatim, da se uklone sve rasparcanosti, svi štetni individualizmi. Jer samo tako, **na pravom mestu i u pravim časima**, moći će da se ispolji sva naša snađa i pokaže odista i puna vrednost onog davnajnog našeg saznanja višeg reda: **da smo jedno i da moramo biti jedno**.

(Nastaviće se)

Munib Osmanagić.

Presek i floret izložbenog paviljona Saveza SKJ u Pragu

(Nastavak sa str. 1)

petijama njegove bivše plemenske okoline, ostao veran i odan službenik, iskren i odlučan borac, sa neumanjenom žarkom ljubavlju za sokolske i slovenske ideale. I kraj svega svog mekanog srca i upravo nežne dobroćudnosti, brat Sulce je svojim bodrim i kritičkim duhom znao svagda da kaže otvorenu i iskrenu bratsku reč, a i oštru kad bi video da bi čutanje moglo da bude na štetu Sokolstva.

U svojoj prevelikoj čednosti i skromnosti brat Sulce je otklonio svaku glasnu manifestaciju i proslavu ovog njenog jubileja. Uvažavajući ovu želju i obzirom na okolnost što današnje zdravstveno stanje brata Sulcea nije najpovoljnije, Sokolska župa Zagreb za sada je odustala od nameravane proslave i ograničila se samo na to da preko starešine župe brata dra Gavrančića, tajnika, brata Viktora Hajmara i zamenika načelnika brata dra Stanka Tončića izrazi jubilarcu najsrdačnije čestitke.

Isporučujući sokolska čestitanja i pozdrave jubilarcu bratu Sulcu, starešina župe brat dr. Gavrančić je rekao:

„Dragi i uvaženi brate! Prošla su četiri i po decenija od onda kada si kao mlad i oduševljen rodoljub stupio u sokolske redove. Prihvatio si se dela sa ljubavlju, odričanjem, požrtvovanjem, ustrajnošću, verom i povremenjem, a izvodio si ga sposobno, razumno i promišljeno — i četiri i po decenija sokolovanja u Zagrebu ispisano je Tvojom rukom, nosi Tvoj pečat.

U sokolani odgajao si sve kategorije pripadnika i spremao takmičare u prednjačkoj sobi i na tečajevima, odgajao si vode i prednjače, prenosio si svoje vrline tela, duha i duše na mlađe i najmlađe, vodio si kao vođa i načelnik i društvo i župu i Savez uzornim načinom. U sedničkoj sobi umnim si savetima pomagao voditi sokolski pokret, a u svojoj tihoj radnoj sobi našao si još vremena da radiš kao sokolski pisac, da dadeš naraštaju koji dolazi i stručnim radnicima valjanu sokolsku knjigu. Tvoj ogroman i mnogostruki rad priznat je diljem celoga slovenskog sokolskog sveta, jer si ga njime mnogo zadužio.

Sav taj svet znade i poštuje Tvoje ime kao što i mi znamo da postoji samo jedan Dragutin Sulce.

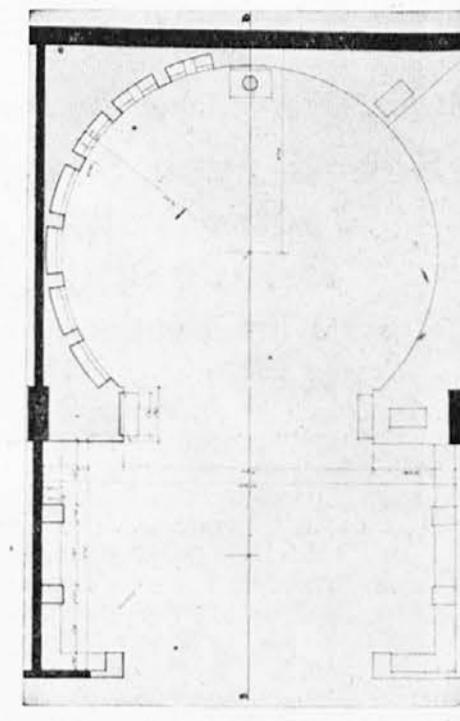
Dolazimo da Ti bratski stisnemo desnicu Tvoju u ime Sokolstva župe zagrebačke i verujemo, da je s nama u tom času jednodušno celokupno jugoslovensko Sokolstvo, dolazimo da Ti zaželimo, da do krajnjih granica života uživaš vedro i spokojno u delu i radu učenika svojih.

Svi Te mi duboko poštujemo i volimo. Zdravo!

Zatim je brat dr. Tončić predao bratu Sulcu adresu njegovih bivših učenika Sokolskog društva Zagreb 2, a jedna naraštajka iz Sokolskog društva Zagreb 6, koja je pod vodstvom brata Kramera odaslalo po jednog pripadnika svojih dečjih i naraštajskih kategorija, predala je uz nekoliko srdačnih reči rukovet svežeg mirisavog sveća.

Brat Sulce, očito ganut ovom bratskom pažnjom, zahvalio se braći i sestrama na sećanju i ljubavi, istaknuvši ujedno da želi i da se nada, da će prvi put moći da se nade medu braćom vežbačima i da je u tu svrhu nabavio i novo vežbačko odelo. Ostavši još izvesno vreme u prijatnom bratskom razgovoru sa dragim jubilarcem braća su se konačno oprostila i napustila jubilarčev dom.

Uprava Saveza Sokola Kraljevine Ju-

goslavije uputila je jubilarcu uz prigodan poklon sledeću čestitku:

„S radošću saznaš da uprava Saveza SKJ da ovih proletarijih dana navršava punih 45 godina svoga čestitog, neuromornog i nesrečnog delovanja u našem Sokolstvu. Kako je težak i trnovit bio taj Tvoj životni put i s kakvom si pri mernom sokolskom energijom i samopouzdanjem krčio pred sobom sve prepreke, da bi našem ujedinjenom Sokolstvu dao sve ono što jedan eminentan stručnjak, odličan pisac i širokih grudi Soko može svome narodu da dade, poznato je ne samo užem kraju u kojem si neumorno delovalo, nego i celokupnom našem Sokolstvu u svima delovima današnje velike naše otadžbine. Znajući sve to, uprava Saveza SKJ s punim pravom može da istakne Tebe i Tvoj požrtvovni rad u našem Sokolstvu, kao najlepši primer sokolskoj omladini, kako treba sokolski raditi i svojim radom koristiti općoj zajednici.

Cestitajući Ti iz puna srca 45-godišnjicu Tvojega neumornog i predanog sokolskog rada, uprava Saveza SKJ iskreno želi, da na čast i na korist našega Sokolstva poživiš kao svetao sokolski primer još dugi niz godina i pozdravila Te srdačnim i bratskim pozdravom: **Zdravo!**

Naši takmičari u Pragu

Od 13 maja o. g. naši takmičari na laze se u Tirševom domu u Pragu, gde su bili veoma lepo primljeni.

Prvi utisci naših takmičara su vrlo prijatni i nezaboravljivi. Odmah po dolasku u Tiršev dom posetili su ih i srađeno pozdravili naši stari i dobri znaci; uvek veseli i raspoloženi brat Havel, pa brat Benda, brat Moulik, brat Erben, kao takoder i sam načelnik ČOS brat dr. Klinger, koji je želeo da se lično uveri, da li im je sve u redu i da li im što nedostaje.

Uopšte vlastna prijatna bratska atmosfera, u kojoj naši takmičari trebaju sa braćom Čehoslovacima da izglađe neravnine u izvedbi vežba.

I prvi dnevni listovi donose o našim takmičarima lepe članke sa slikama.

Tri izbirna takmičenja bila su potrebna dok se nije definitivno izvršio izbor desetorice braće koji će poći na zajednički trening u Prag, a to su braća: Pristov iz Jesenice, Skrbniček i Vadnav iz Ljubljane, Primožič iz Maribora, Lesjak iz Celja, Vukičević i Boltižar iz Zagreba, Buda i Stergar iz

Jeste li postali pretplatnik za sokolske listove?

Beograda i Kujundžić iz Subotice. Sa ovom našom braćom je i savezni prednjak brat Rafael Ban, kome je poveleno da se brine o radu i redu takmičara. Bila je doduše želja da vrstu vodi naš zasluzni brat Leo Šukelj, ali on nije bio u mogućnosti da se toga primi.

Dne 18. juna o. g. održće se u Pragu definitivno izbirno takmičenje za izbor 8 braće koji će sačinjavati našu takmičarsku vrstu i zastupati naše državne boje na takmičenjima Međunarodne gimnastičke federacije 30. juna i 1. juna ove godine.

Našim takmičarima u Pragu želimo mnogo uspeha! — JSS.

X SVESOKOLSKI SLET u Pragu

DOĐITE SVI NA SLET!

Hotelijeri će pripraviti za učesnike sleta, a naročito za one iz inostranstva, dovoljan broj soba. Ukoliko se radi o smeštaju gostiju iz inostranstva ne treba se ničega bojati, jer se gostima iz CSR hotelske sobe izdaju unapred samo uz uslov da pristanu da ih dotični hotelijer može smestiti u nekom manjem hotelu ili pansionu, ako bi bile potrebne sobe za goste iz inostranstva.

Poveće se dovoljno računa o tome da se smeste svi posetoci sleta. Praški građani stavili su sletskom stambenom odboru na raspoloženje svoje stanove za smeštaj gostiju, a tih prijavljenih stanova je toliko da svi nisu zauzeti. Zato dodite na slet svi bez bojazni da nećete imati gde da spavate! Prijave za stanovanje prima preko sokolskih jedinica Sletski stambeni odbor.

DAN VOJSKE

Dan vojske na X svesokolskom sletu biće divan i veličanstven finale velikih svečanosti. Nema sumnje, da će na sve prisutne ostaviti nezaboravljiv utisak nastup jugoslovenske i rumunjske vojske, vežbe sviju robova češkoslovačke vojske i majstorske produkcije u vazišnoj akrobaciji avionske grupe natporučnika Novaka.

SLETSKA TAKMIČENJA

Za sletska takmičenja dopunjeno je nekoliko u tehničkom i organizacijskom pogledu pravilnik za takmičenja, određeni su svi funkcioneri za sletska takmičenja članova i naraštaja i odboren je predlog za imenovanje novih sudija koji će postati članovi sudijskog zbora COS.

DAN SPREME ZA ODBRANU

Dan spreme za odbranu, koji je utvrđen za 16. juna o. g., biće otvoren odavanjem počasti državnoj zastavi. Cilj ove priredbe je da pokaže kako Tiršev sistem vaspitava za odbranu. Nastupiće sve muške kategorije te vojska. Vežbaće sviju kategoriju daće pet praških župa. Priredba će se zaključiti zajedničkim nastupom izabranih odelenja sokolske dece, naraštaja, članova i vojske. Program toga zajedničkog nastupa sačinjavaju pretežno takmičenja.

SLET U RADIJU

U danima pred slet održavaće se u češkoslovačkom radiju kraća predavanja i redovna obaveštajna služba. Za vreme sletskih dana davaće češkoslovački radio češća obaveštenja o rezultatima sletskih takmičenja i nastupa, a u danima sokolske dece i naraštaja, kao i glavnim sletskim danima vršiće se direktni radio-prenosi sa sletišta. Isto tako će se vršiti i radio-prenosi svih četiri sokolskih sletskih povoraka. Počev od 10. maja o. g. uvrštena je u redovan radio-program svakog utorka i petka u 12,45 časova sokolska sletska obaveštajna služba.

STA HOĆE DA VIDI HIRURG NA X SLETU?

Na ovo pitanje odgovorio je profesor dr. A. Jirasek na plenarnoj sednici komisije medicinara zdravstvenog odbora

Članice Sokolskog društva Split

Naraštajke Sokolskog društva Split

ČOS, na kojoj je učestvovalo 175 medicinara i lekara. Pre svega u naučnom radu potrebno je objasniti daljnji deo hirurgovih zadataka u telesnom odgoju, tj. ima li Tiršev sustav i sokolska telovežba, pa makar i takmičarska, na vežbača kakav škodljiv uticaj. Ako se takav uticaj utvrdi, zadatak je da se otstrani. Ako ne bude moguće da se utvrdi loš uticaj telovežbe i Tirševog sustava, tada se može sa sigurnošću tvrditi, da je Tirševa telovežba korisna za čoveče zdravlje. Prof. Jirasek sprema se na detaljno proučavanje sokolskih takmičara, naročito donjih delova tela: zglobova, zlezda i mišića, kao i svega što će zapaziti značajna kod pojedinih takmičara. Dr. Jirasek očekuje, da će ovim proučavanjem dobiti nov naučni materijal za telovežbenu medicinu.

društva sa 16 naraštajaca prijaviti vodnika (tač. 17 uputstva za ispunjavanje prijava naraštaja za učestovanje na X svesokolskom sletu u Pragu), a za ostale naraštace treba da upišu vodnika župe sa primedbom: župski vodnik (ž. v.). Za vodnike treba odrediti najozbiljniju braću, koja će u Pragu žrtvovati svu svoju ličnu zabavu i posvetiti se isključivo i samo naraštaju. Ti vodnici moraju na svaki način i dobro znati naraštajske proste vežbe za Prag pa i članske, ukoliko ostaju na članskim danima.

2) Vodnici »šesnaestorki« treba da su određeni tako, da su njihovi naraštajci što bliže njihovom mestu stanovanja, kako bi se mogli pod njihovim vodstvom što češće sastajati, po mogućnosti barem jedanput nedeljno.

Nova svečana odora i vežbačko odelo ženskog naraštaja

Iz načelništva Saveza SKJ

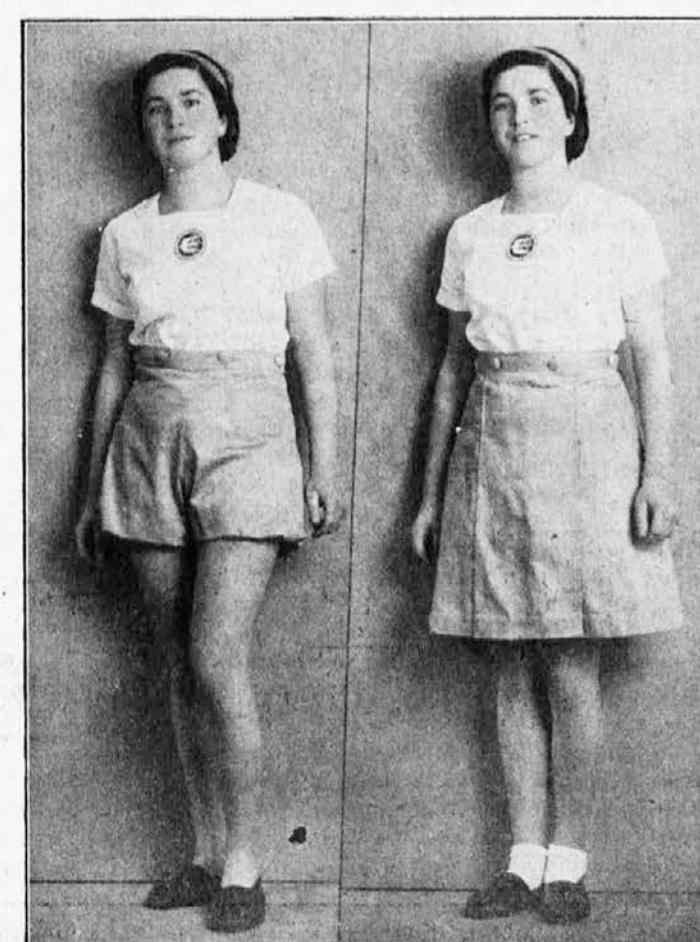
Organizacija pripreme za učestovanje našeg naraštaja na sletu u Pragu

SVIM BRATSKIM NAČELNISTVIMA ŽUPA I VODNICIMA NARAŠTAJA ZA PUTOVANJE NA SLET U PRAGU

Naša je dužnost da se postaramo da bude nastup našeg naraštaja na sletu u Pragu što bolji i dostojan jugoslovenskog Sokolstva. Zato je potrebno da se naraštajskim vežbama i naraštajcima koji putuju u Prag posveti najveća pažnja.

Da bi se organizacija pripreme našeg naraštaja za nastup u Pragu sprovela što bolje potrebno je:

1) da se odrede odmah vodnici »šesnaestorka« kako bi mogli pristupiti izvršenju dole navedenih uputstava. Poželjno je gde god je to moguće javiti njihova imena što pre načelništva Saveza radi eventualnog ličnog kontakta između njih i pročelnika saveznog omladinskog odsjeka. Taj kontakt se ne odnosi na službena saopštenja koja će i nadalje ići preko župskih načelništava. Kako možda pojedine župe nemaju još definitivnih prijava, mogu odrediti provizorno i na više od 16 naraštajaca po jednog vodnika računajući s time, da će na konačnoj prijavi nekoliko od njih otpasti. Imena vodnika treba najkasnije prijaviti sa propisanom prijavnicom u koju moraju i tako

3) Vodnici »šesnaestorki« treba da se staraju i odgovorni su da naraštajci u njihovoj grupi savršeno nauče naraštajske proste vežbe.

4) Ne zaboravimo da su strojevne vežbe najbolji izraz discipline. Pokažimo da smo jugoslovenski Sokoli jedno, a ne nekoliko stotina pojedinaca. Ko je imao prilike da 1932 u Pragu posmatra nastup našeg člana-stva sa tribine, mogao je primetiti, da proste vežbe nisu išle bogzna kako, ali nastup i otstop je bio savršen. Nikada se nije mogao videti lepsi i oštriji korak od prvog vodnika do poslednjeg vežbača. Čehoslovaci su bili oduševljeni i svuda se čulo: »Bole idu nego vojskak i sl. Vodnici »šesnaestorka« postarajte se da nastup našega naraštaja ne potamni tu uspomenu. Posvetite mnogo pažnje strojevnim vežbama, osobito stupanju i zahodenju! Kod zahodenja naši vežbači gotovo uvek izadu iz pravca. To treba svakako sprijeti! I udvajanje dvojnih redova i obratno treba dobro uvežbati!

5) Gde god je moguće neka se vodnici »šesnaestorka« postaraju da naraštajci dobro nauče igrati narodna kola.

6) Svi naraštajci koji idu u Prag treba da znaju pevati sledeće pesme: našu državnu himnu, češkoslovačku državnu himnu, »Hej Sloveni«, »Sokolski pozdrav«, »Pesma sokolskih legija«, »Oj letni sivi sokole« i »Neka živi Jugoslavija«.

Načelništvo Saveza poslaće bratskim župama ovih dana tekst i note pomenutih pesama.

Osim gore određenih pesama neka svaka župa odredi po tri narodne pesme dočišćenja kraja koje treba isto tako da znaju pevati njihovi naraštajci.

7) Ako ima u nekim grupama naraštajaca koji znaju svirati na neki muzički instrument, neka isti ponesu sa sobom. Vodnici grupa neka se postaraju da ti naraštajci nauče svirati narodna kola.

8) Na sastancima treba vodnici »šesnaestorka« svojim naraštajcima skrenuti pažnju na vladanje na putu i u samom Pragu, kako ne bi kaljali sokolsko dostojanstvo. Dalje neka se staraju da se naraštajci tom prilikom nagovorima upoznaju sa istorijom češkoslovačkog naroda, grada Praga kao kolevkom Sokolstva, sokolskih sletova i slično.

9) Treba naraštaju skrenuti pažnju da se u Prag može samo sa propismom odorom. Osobito upozoravamo da crvena košulja mora biti sa dugačkim rukavima s obzirom na to, da se na levom rukavu nosi vežbački znak, i da je odora čista i besprekorna.

Iste upute važe i za ženski naraštaj.

NARAŠTAJSKA PUTNA SVRATISTA

Ponovno se mole bratske župe da skrenu pažnju svojim jedinicama na organizaciju naraštajskih putnih svratišta. Do 1. juna treba da svaki način da su prijave u načelništvo Saveza. U prvim danima meseca juna izići će spisak svratišta sa uputama

o putovanju i povlasticama na državnim saobraćajnim sredstvima i sa spiskom znamenitosti države. Naraštajci koji se žele koristiti povlasticama naraštajskih svratišta, neka odmah naruče spisak svratišta preko svoje jedinice od načelništva Saveza.

POMOĆ ŽUPAMA ZA PREGLED SLETSKIH VEŽBI

Izvršni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije odobrio je sumu od 50.000 din. kao pomoć župama za pregled sletskih vežbi. Ova pomoć podeliće se posle prijema definitivnih prijava za učestvovanje na X svesokolskom sletu u Pragu.

SLOVENSKA ŠTAFETA U PRAGU

Na utakmicama slovenske štafete 4×100 m. u Pragu učestvovaće naš Savez sa jednom vrstom članova i članica. Izbor vrste za ovu štafetu izvršiće se na sledeći način:

1. Svaka župa koja želi da uzme učešće na ovom takmičenju, neka u što kraćem vremenu izvrši izbor najboljih takmičara za sastav muške vrste za štafetu 4×100 m. Vrstu sačinjavaju 4 člana takmičara i 1 rezerva. Prijava vrste mora se dostaviti načelništvu Saveza najdalje do 5. juna o. g. U slučaju da župa nema potpunu vrstu od 4 člana, može prijaviti najbolje pojedince, koji bi po svojoj sposobnosti mogli uči u saveznu vrstu.

2. U prijavi treba naznačiti za svakog takmičara posebno (bilo da se prijavljuje cela vrsta, bilo samo pojedinci):

- a) prezime i ime takmičara i godinu rođenja,
- b) društvo kome takmičar pripada,
- c) vreme koje svaki takmičar sada drži (postiže) u trčanju na 100 m. (pored ovoga može se naznačiti i vreme koje je imao ranije, ako se takmičio u štafeti),

d) ako župa prijavljuje celu vrstu od 4 člana, treba naznačiti (pored navedenog pod a), b) i c)) još i vreme koje sada drži (postiže) cela vrsta u trčanju na 4×100 m.

3) Načelništvo Saveza će iz svih prijava župa, koje budu do 5. juna o. g. stigle, izvršiti izbor najboljih, kako vrsta tako i pojedinačno, i odrediti dan i mesto na kome će se izvršiti pregled odredene vrste.

Skreće se pažnja bratskim načelništvima sokolskih župa da u prijavama naznači tačno vreme koje imaju prijavljeni u trčanju na 100 m., a vrste poređ toga i u trčanju na 4×100 m. Radi tačnosti preporučuje se bratskim načelništvima da se o ovome uvere lično merenjem vremena pre dočekivanja prijave, kako se ne bi dogodilo da Savez dobije pogrešne ili netačne mere.

Savezna vrsta za štafetu 4×100 m., koja bude prema prijavama izabrana i pregledana, vodiće se u Prag o trošku Saveza pod svim uslovima kao i vrsta za međunarodne utakmice. U obzir dolaze 4 člana takmičara i jedna rezerva.

TAKMIČENJE U PROPISANOM DESETOBINU ČOS U PRAGU

Načelništvo Saveza neće vršiti izbor najboljih 10-bojaca, niti iste slati o svom trošku. Župe koje ih imaju, šalju ih o svom trošku ili o trošku jedinica. Prijave za takmičenje u 10-boju primaće se takođe preko Saveza a najdalje do 5. juna t. g. U ovim prijavama za svakog takmičara treba naznačiti kao kod štafete pod a) i b).

Prema dosada ustanovljenom programu X svesokolskog sleta u Pragu, takmičenje u štafeti 4×100 m. održava se 3. jula a takmičenje u 10-boju 1. jula popodne (prvi deo) i 2. jula pre podne (drugi deo).

NAČELNIŠTVO SAVEZA
S. K. J.

Nova svečana odora i vežbačko odelo ženskog naraštaja

(Opis)

Prema zaključku glavne godišnje skupštine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije od 15. maja o. g., propisana je nova svečana odora i vežbačko odelo ženskog naraštaja koje se sastoji iz sledećih delova:

Bela bluza kao što je bila pre a oblači se suknja i gaće preko nje. U visini struka na bluzi je dvojni šav, gde se prišiju dugmeta, na koja će se suknja i gaće zakopati. Bluza je dugačka još ispod struka za 10 cm, koji se deo nalazi u suknji, odnosno gaćicama. Dugmeta su bela (sedef-

ska), veličina odgovara veličini rupe. Ima ih 6. Na prednjoj strani bluze nalazi se vežbački znak (bijeli smučarski) i to 5 cm ispod gornjeg ruba na sredini.

Suknja u boji srednje modro, skrojena je tako da upoštuje zategnutu, a prema donjoj ivici je na svakoj strani za 12 cm šira (misleći polovinu suknje). Spreda i pozadi ima na sredini širok položeni nabor (falt) koji je širok; u struku 20 cm, na donjoj ivici 24 cm (od sredine prednjega dela gore 10 cm, dole 12 cm), dubok 16 cm (8 i 8). Nabor je zašiven od gore 12 cm, onda je sloboden zbog lakšeg kretanja. Pojas ušiven sa suknjom i širina je 3½ cm. Na pojasu je rupa, po 2½ cm širokih (okomito). Rupe se nalaze: 2 spreda, 2 pozadi, 1 sa desne i 2 leve strane, pošto se tu prednji i stražnji deo ukrštaju i zakopčavaju na isto dugme. Otvor je 22 cm dugačak. Dužina suknje je 10 cm od poda kada vežbačica klekne (vidi sliku). Kod krojenja se najpre zašiju u prednjem delu ušitci (cvikle), široke 3 cm, dugačke 17 cm. Zatim se položi nabor (falda) koji je širok svega 20 cm iznutra (ušitci su već raniye ušiti). Od sredine prednjeg dela merimo na gornjem rubu 10 cm do previjutka, na donjem rubu 12 cm tako da je nabor (falta) gore duboka 10 cm, dole samo 9 cm.

Gaće su u istoj boji i od istog materijala kao suknja. Zakopčavaju se na bluzi sa isto toliko i takovih rupa kao suknja. Na obe strane imaju otvor 18 cm dugačak. U struku treba da su lepo uz telo, dole šire i nogavice imaju gumu (lastiš — vidi sliku).

Traka oko glave u istoj boji i od istog materijala, široka 4 cm dvostruko. Dužina koliko zahteva glava, ubrana na krajevima na koje su prišivene tračice od istog materijala široke 1 cm a dugačke po 20 cm.

Bele kratke gaće (sokne).

Crne cipele za svečanosti i povorku, a crne patike za vežbu. Cipele moraju imati nisku ili srednje visoku petu.

Za hladno vreme odelo dopunjuje:

Tamno modra pelerina sa kapuljačom, dužina pelerine preko kolena. Gaće duža u boji svetlo smeđe (boje mesa).

Mesto trake tamno modra francuska (bere) kapa sa sokolskom kokardom (bez pera) koja je spređa malo na levoj strani.

Cena i nabavka:

Materijal za suknju i gaće je laki vuneni »poplin» u određenoj modroj boji.

Nabavljaju se uz naplatu pakovanja i poštarine kod Jugoslovenske sokolske matice u Ljubljani — Narodni dom. Cena po metru 36 dinara.

Za suknju treba prema veličini vežbačice 2—2½ m, za gaće 1—1¼ m. Širina materijala je 80 cm.

Kod nabavke preporučujemo da naručuje jedno ili više društava zajedno.

Bluza je od trikota, paname ili platna.

Pelerine će se moći naručiti po meri zasebno preko Tivarović filijala u tvornici.

Vežbački znak, koji će biti tkan, u radu je, i prodavaće ga SSKJ i Jugoslovenska sokolska matica (Ljubljana — Narodni dom) od 5.VI o. g. dalje. Cena još nije određena, ali neće biti skuplji od 2 dinara.

Pelerina nije obavezna za slet u Pragu, kao i francuska (bere) kapa.

Uputstvo za vadenje kolektivnih pasoša za Sokole koji će učestvovati na sletu u Pragu

Po pitanju vadenja kolektivnih pasoša za put u Prag, Ministarstvo unutrašnjih poslova — Odeljenje za državnu zaštitu Pov. I Br. 15010/38 od 26. maja 1938. god. odlučilo je:

Da svim učesnicima X svesokolskog sleta u Pragu, članovima Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, moraju biti uneseni u kolektivne pasoše.

Kolektivne pasoše vadiće župa za celokupno člansvo svih svojih jedinica. Postupak vedenja kolektivnih pasoša slediće je:

Lice, koje se prijavilo za učestvovanje na sletu, daće, lično ili preko uprave jedinice čiji je član, nadležnoj mesnoj policijskoj vlasti svoju člansku sokolsku legitimaciju koja će potvrditi, da nema smetnje njegovom putovanju na slet u Prag. Legitimacija mora imati pričvršćenu fotografiju sa društvenim žigom i biti overena od strane društva odnosno čete, da je molilac redovan član Sokola.

Ovako overene legitimacije od političke vlasti jedinice će sa spiskom dostaviti upravi župe. Ovaj spisak treba da sadrži: redni broj, broj legitimacije, ime i prezime, zanimanje, starost, rodno mesto i državljanstvo, zavičajnost i adresu.

Župa će na osnovu ovih legitimacija i spiskova primljenih od jedinica sastaviti redom po jedinicama spiske i zajedno sa legitimacijama svih unetih lica podneti ih onoj policijskoj vlasti, koja se nalazi u sedištu župe.

Prema tome, prestojnici gradskih policija, odnosno sreski načelnici iz sedišta župe, izdavaće kolektivne pasoše za sve članove Sokola Kraljevine Jugoslavije sa teritorije dotične župe (na pr. prestojnik gradske policije u Kragujevcu ili sreski načelnik u Tuzli) izdaće kolektivne putne isprave za sve članove župe čije je sedište u Kragujevcu odnosno Tuzli).

Kao što je napred rečeno, kolektivni pasoši izdavaće se samo na osnovu od strane mesnih policijskih vlasti overenih sokolskih legitimacija. Drugih fotografija ili ikavkih dokumenata ili uverenja neće tražiti policijske vlasti koje budu izdavale kolektivne pasoše.

Članovi sokolskih četa, kao i naraštaj, moraju imati na svojim legitimacijama takođe prilepljene fotografije overene društvenim žigom. I za njih je postupak isti kao i za ostalo članstvo.

Državni činovnici moraju uži overenu legitimaciju dostaviti i odobrenje nadležnog šefa nadležnog vlasti da mogu odobreno otkupstvo na osnovu rešenja Ministarskog saveta Ad. br. 1338 od 9. marta 1938. god.

Upotrebiti za put u Prag. Ovo odobrenje mora biti adresovano na policijsku vlast u sedištu župe.

U ove kolektivne putne isprave — pasoše — mogu ući i ruske izbeglice, članovi Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, ako su snabdeveni članskim legitimacijama i ako policijske vlasti nadu, da njihovom putovanju u inostranstvo nema smetnje.

Oni koji žele da ostanu u Čehoslovačkoj i posle sleta ili da na slet krenu ranije, moraju nositi lične pasoše.

Radi lakše podele po vozovima, naročito župa sa većim brojem učesnika, koji ne bi mogli stati u jednu kompoziciju, potrebno je da se u jedan kolektivni pasoš uvede najviše 400 lica, i to da bude tako sastavljen, da jedinice koje se ukrcavaju na susednim železničkim stanicama budu u jednom pasošu. Za svaku dalju stanicu treba ispostaviti zaseban kolektivni pasoš. Taksa za jedan kolektivni pasoš je Din. 50.— bez obzira koliko je lica u pasoš uvedeno.

Pošto je župa podigla kolektivni pasoš, vratiće sokolske legitimacije članstvu preko jedinice, a sve kolektivne pasoše u originalu i sa tri overena prepisa dostavite preporučenom poštrom Savezu u Beograd radi pribavljanja madžarske vize, pošto će ovu vizu davati isključivo Madžarsko poslanstvo u Beogradu. Po pribavljenoj vizi, pasoš će se vratiti župama. Iznos za madžarsku vizu položiće Savezu, pošto je isti uračunat u putne troškove, koji se za svakog pojedinca dostavlja Savezu.

Župe moraju kolektivne pasoše za naraštaj radi madžarske vize dostaviti Savezu najdalje do 15. a za članove do 20. juna t. g., a po mogućству i ranije.

U kolektivne pasoše treba uvesti samo lica koja su se prijavila i uplatili odgovarajuće iznose za putne troškove. Isto tako uveče se i članovi koji idu, prema raspisu Saveza br. 7918/38, o trošku Saveza.

Pošto je od Madžarskog poslanstva dobivena povlastica da se i lični pasoši viziraju po ceni od 2 penga po osobi, to je potrebno i njih poslati Savezu radi vize. Novac za vizu, ukoliko nije uplaćen po spisku, dostaviće se odvojeno, i to Din 30.— po osobi.

Pošto župe vade kolektivne pasoše, one će, prema odluci Ministarstva unutrašnjih poslova preuzeti na sebe puno jamstvo za sva lica iz spiskova koje podnose policijskoj vlasti radi kolektivnog pasoša.

Javna vežba Sokolskog društva Split

Javna vežba ovog zaista jedinstvenog društva održana 22. maja, bila je ceo dogadjaj. Iako se održava svake godine redovito, ipak se očekuje sa toliko želje, upravo nestreljenja.

Uvukao sam se već u dušu ovdašnjih divnih Sokolova pa se skupa s njima i radujem i strahujem. Tako smo pred javnu vežbu svi od reda postali strašno važni i zabrinuti — nije mala stvar, svi mi priredujemo na javnu vežbu, neko radeći, a bome po neko i smetajući, ali u glavnom svi bričući.

Nekoliko dana pre javne vežbe užasno nevreme. Pa i uoči samog dana. Ali svi smo tvrdili, da će dan javne vežbe biti lep. I zaista je bilo tako. Vidim iz razgovora, da su skoro svi po celu noć izvirivali napolje da vide šta je s vremenom. Na generalnoj probi svi su na vreme sem muzike. A muzika nas na to nije naučila, bila je vrlo disciplinovana i sokolska.

Posle podne a pre javne vežbe slikali smo ženski naraštaj. Pravo je, jer smo već davnno objavili u Sokolskom glasniku sliku muškog naraštaja. Sada ih ima u kategoriji 84. Dostojan partner muškog naraštaja i uvek u plemenitoj borbi za prestiž, da li imaju više na vežbi ili naraštajac, te da li one bolje vežbaju nego naraštajci itd. Boga mi, ne dadu se. Saraduju marljivo i predano na svom naraštajskom listu; imaju dobrih pisaca, dobrih ideologa, vedrih vežbačica, a imaju ih i nemirnjakovića.

Fotografirali smo odmah i članice. One toliko »strašno teške« vežbe brata Kovača naučilo je kod nas 64 članice. Međutim sezona gripe sterala je ovaj broj na 56, koji su s uspehom i nastupile. Nema tu više starijih i mlađih sestara kako su se isprva delile, već je to jedna divna i homogena celina koja imponuje i brojem i uvežbanošću. Vodnica im je sestra Jovanka Mileusnić.

Javna vežba počela je tačno kako je i najavljen u 17 sati pozdravom zastavi. Za to vreme je stajalo u stroju na vežbalištu 144 muške dece, 168 ženske dece, 78 muškog naraštaja, 84 ženskog naraštaja, 48 članova u vežbačkom odelu, 56 članica u vežbačkom odelu i 80 članova u svečanom kroju. Zaista jedinstvena slika. Prvu tačku izvelo je 180 muških i ženskih dece — proste vežbe braće Zvonka Barišić i Zisisa Todorović. Lepe i elektrne vežbe deca su izvela vrlo dobro i odličnim pokrivanjem. U 2. tački napunilo se »Hajdukovo« igralište vežbačima svih kategorija — preskoci, laka atletika i raznosti. Bilo je nekoliko vrlo uspehlih skokova motkom. Iza toga nastupilo je izabranih 36 članica i 36 naraštajki u vežbi čunjevima, sastav s. Mileusnić. Ve